

การพัฒน่องค์กรในการเสริมสร้างศักยภาพการบริหารการศึกษา
ด้านพระพุทธศาสนาของบัณฑิตวิทยาลัย

The Buddhist Culture on Generosity of The ASEAN Community :
A Case Study in Thailand and Cambodia

สมคิด เศษวงศ์, somkid Seswong¹

สุเทพ อารมณรัักษ์, Suthep Aromrak²

มงคล เกตุพันธ์, Mongkol Ketuphan³

E-mail: somkideswong@gmail.com

Received: October 26, 2020 Revised February 15, 2021

Accepted: March 1, 2021

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง การพัฒน่องค์กรในการเสริมสร้างศักยภาพการบริหารการศึกษา ด้านพระพุทธศาสนาของบัณฑิตวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีและวิธีการการบริหารการศึกษาด้านพระพุทธศาสนา 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารการศึกษาด้านพระพุทธศาสนาของบัณฑิตวิทยาลัย 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒน่องค์กรในการเสริมสร้างศักยภาพการบริหารการศึกษาด้านพระพุทธศาสนาของบัณฑิตวิทยาลัย การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยแบบผสมผสานโดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิจัยพบว่า การแสวงหาความรู้เกี่ยวกับวิชาการทางพระพุทธศาสนาอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านวิชาการและก่อให้เกิดการพัฒน่องค์กรให้เป็นไปตามกรอบพันธกิจทั้ง 6 ด้าน ที่มีประสิทธิภาพในการทำงานด้านการผลิตบัณฑิตนิสิตต้องมีความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและมีจิตใจที่ดีงาม, ด้านการวิจัยส่งเสริมการทำวิจัยทั้งนิสิตและคณาจารย์, ด้านบริการวิชาการแก่สังคมจัดประชุมสัมมนาเพื่อเผยแพร่ความรู้แก่สังคม, ด้านการดำเนินงานบูรณาการศิลปวัฒนธรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องในชุมชน, ด้านพัฒนาบุคลากรให้มีตำแหน่งทางวิชาการ, และด้านบริหารจัดการอย่างเป็นรูปธรรมและสร้างความเชื่อถือให้เกิดขึ้นในสังคมโดยการส่งเสริมองค์กรให้มีความก้าวหน้าก้าวสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ

คำสำคัญ : การพัฒนา, การเสริมสร้าง, ศักยภาพ

¹ อาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย / Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

² คณบดีวิทยาลัยการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยนครพนม / Nakhon Phanom University.

³ รอง ผู้บังคับการ สำนักงานจเร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ / Royal Thai Police Headquarters.

Abstract

The article title is the organization development for the potential enhancement in the educational administration on Buddhism of the Graduate School. The objectives are 1) to study the concept of theory and the method of educational administration on Buddhism, 2) to study the problems and obstacles in the educational administration on Buddhism, and 3) to study the organization development for the potential enhancement in the educational administration on Buddhism of the Graduate School. It is mixed method research by the study data from the documents and In-depth Interview. The result of research found that the seeking of knowledge on Buddhism which is the benefit for academic development and it is the matter of causing the organization development based on the six missions. It is to be effective at work for to produce graduates with Buddhist academic excellence and be good mind, to promote the research both students and lecturers, to produce an academic service to society for organizing the conference to disseminate knowledge to society, to preserve and promote arts and culture to community continuously, the personnel development for the academic position, and the concrete administration and build credibility in the society by enhancing the organization progressing toward an academic excellence.

Key Words: Development, Enhancement, Potential

1. บทนำ

นับจากอดีตถึงปัจจุบันสังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างมาก จากความรู้ความสามารถของมนุษย์ผ่านกระบวนการเรียนรู้ ก่อเกิดการพัฒนาศาสตร์แต่ละศาสตร์ เป็นวงจรไม่รู้จบ โดยการศึกษายังคงเป็นกลไกหลักในการเชื่อมโยงวิวัฒนาการของศาสตร์ต่าง ๆ อย่างไม่หยุดยั้ง ซึ่งการปรับเปลี่ยนครั้งใหญ่ของวงการการศึกษา คือ การปฏิรูปการศึกษา ก่อเกิด “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542”⁴ เป็นกฎหมายการศึกษาฉบับแรกของประเทศไทย ส่งผลให้การจัดการศึกษาอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอนครั้งใหญ่ ทำให้ครู อาจารย์ นิสิต นักศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาต้องศึกษาทำ

⁴ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก, (ลงวันที่ 19 สิงหาคม 2542), หน้า 1.

ความเข้าใจเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นพร้อมกับกระแสการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่ถาโถมเข้ามาเช่นเดียวกัน นับเป็นภาระหน้าที่ของบุคลากรทางการศึกษาที่จะต้องร่วมกันปรับปรุงพัฒนาการศึกษาให้ได้คุณภาพมาตรฐาน และเป็นไปตามกรอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว นอกจากนี้ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 ยังเน้น “คน” เป็นจุดหมายหลักของการพัฒนาหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า “การพัฒนาเพื่อคน โดยอาศัยคน” หมายความว่า ในการพัฒนาคนต้องพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ให้เป็นคนที่มีความรู้ มีสุขภาพอนามัย และจิตใจที่ดีงาม อันจะทำให้ คนในสังคมมีคุณภาพและสามารถพัฒนาไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า “การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการที่จะช่วยพัฒนาคนให้สามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้ อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งเป็นพลังที่สำคัญอันยิ่งใหญ่ในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าและทัดเทียมกับนานาประเทศได้”⁵

ประเทศไทยอยู่ในช่วงเวลาที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยีพลังงานและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงมากขึ้นกว่าที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่ส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย โดยเฉพาะการเข้าสู่สังคมของความเป็นวัตถุนิยม สังคมที่เน้นคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะคุณภาพบัณฑิต ดังนั้น อุดมศึกษาไทยในช่วงปี 2555-2559 ต้องมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดเพื่อเป็นแหล่งความรู้ที่ตอบสนองการแก้ไขปัญหาวิกฤติและชี้แนะการพัฒนาอย่างยั่งยืนของชาติและท้องถิ่นโดยเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้นภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และต้องส่งเสริมการพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันได้ในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกโดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพเพื่อดำรงชีพตนเองและเพื่อช่วยเหลือสังคมมีคุณธรรมมีความรับผิดชอบและมีสุขภาพะทั้งร่างกายและจิตใจซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของประเทศไทย⁶

การขับเคลื่อนนโยบายทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่ครอบคลุมด้านต่าง ๆ ดังนี้ “ด้านการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ มาตรฐานและการประกันคุณภาพ การบริหารการศึกษาและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การผลิต พัฒนา และการใช้ครู รวมถึงการลงทุนและการจัดสรรทรัพยากร

⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงานกฤษฎีกา, แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544), (กรุงเทพมหานคร : อรรถพลการพิมพ์, 2539), หน้า 1-5.

⁶ ทองดี ศรีตระการ, การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ ปี 2562.

ทางการศึกษา”⁷ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนที่ดีเพื่อให้นโยบายการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ในปัจจุบัน มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นสถาบันการศึกษาวิชาการพระพุทธศาสนาสำหรับพระภิกษุ สามเณร โดยจัดตั้งขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย ตาม “พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540”⁸ จัดการศึกษาทั้งระดับประกาศนียบัตร ปริญญาตรี ประกาศนียบัตรบัณฑิต ปริญญาโท และปริญญาเอก ดังนี้ “หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต จำนวน 33 สาขาวิชา, หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต จำนวน 14 สาขาวิชา, หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต นานาชาติ จำนวน 3 สาขาวิชา, หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต จำนวน 3 สาขาวิชา, หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต จำนวน 2 วิชา และหลักสูตรประกาศนียบัตร จำนวน 10 วิชา”⁹ กระจายอยู่ในวิทยาเขตต่าง ๆ และบัณฑิตวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนงานที่จัดตั้งขึ้นโดยอาศัยแนวปฏิบัติตามความในคำสั่งมหาเถรสมาคมว่าด้วย “เรื่องการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงฆ์ พ.ศ. 2512”¹⁰ ในด้านการบริหารงานบัณฑิตวิทยาลัยมีการบริหารงานแยกส่วนเป็นเอกเทศจากคณะต่างๆ คือ “ทั้งการจัดทำหลักสูตร การรับนิสิต การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยจะเป็นผู้วางนโยบายและแผนงานที่เกี่ยวกับการบริหารงาน”¹¹ ดังนั้น เพื่อให้บัณฑิตวิทยาลัยสามารถดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล มีการกำกับดูแลที่ดี กำหนดโครงสร้าง นโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการบริหารศึกษา จึงเน้นบทบาทของผู้บริหารของบัณฑิตวิทยาลัยในฐานะที่เป็นผู้ให้บริการที่มีคุณภาพสูง ด้วย “หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล ที่ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส

⁷ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา(สกศ.), กระทรวงศึกษาธิการ, **รายงานประจำปี 2554 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2555), หน้า 2.

⁸ พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540, **ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 114 ตอนที่ 51 ก**, (ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2540), หน้า 43.

⁹ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, หลักสูตรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, [ออนไลน์] แหล่งข้อมูล : <http://www.mcu.ac.th/site/curriculum.php>, [เข้าถึงเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2555].

¹⁰ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, **แผนบริหารความเสี่ยงของส่วนงานบัณฑิตวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 และ 2552**, หน้า 10-13.

¹¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 10-13.

หลักการมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า”¹² เพื่อนำมาบูรณาการในการจัดการศึกษา และการบริหารงานให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับบัณฑิตวิทยาลัย ในฐานะที่เป็นแหล่งพัฒนาคนเพื่อให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นบุคลากรที่สำคัญในฐานะผู้ทรงภูมิรัฐภูมิธรรม และเป็นกำลังปัจจัยที่สำคัญทางสังคม อันจะส่งผลให้บัณฑิตวิทยาลัยสามารถจัดการศึกษาให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติและสำเร็จดังพันธกิจของมหาวิทยาลัย คือ “ผลิตบัณฑิต วิจัยและพัฒนา ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม”¹³ รวมถึงบรรลุ “เป้าหมายสำคัญในการจัดการศึกษา คือ ทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข”¹⁴ สมดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ระบุไว้ดังนี้

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดตามกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 24 (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้¹⁵

ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีแนวความคิดเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยในเรื่อง การพัฒนาองค์กรในการเสริมสร้างศักยภาพการบริหารการศึกษาด้านพระพุทธศาสนาของบัณฑิตวิทยาลัย จึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพของบัณฑิตวิทยาลัย จากแนวทางดังกล่าวคณะผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดและวิธีการการบริหารการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัยปัญหาและอุปสรรคในการบริหารการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย และส่งเสริมแนวทางการพัฒนาศักยภาพองค์กรด้านพระพุทธศาสนาของบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมศักยภาพในการบริหารการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย ให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และกรอบพันธกิจทั้ง 6 ด้าน ของมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อมุ่งสู่การเป็นงานพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ โดยมีรูปแบบที่ทันสมัย สะดวกต่อการใช้

¹² เกษม วัฒนชัย, “**ธรรมาภิบาล. บทบาทสำคัญกรรมการสถานศึกษา,**” รายงานการปฏิรูปการศึกษาไทย, (15 เมษายน 2546) : หน้า 8.

¹³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,** (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดไทยรายวันการพิมพ์, 2551), หน้า 22.

¹⁴ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล,** (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546), หน้า 1.

¹⁵ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, หน้า 7-8.

งานในด้านการศึกษาพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญของชาวพุทธทุกคนที่ต้องมีความรู้ความเข้าใจ ก่อให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาเป็นสิ่งที่ยิ่งทำให้พระพุทธศาสนามีความเจริญรุ่งเรืองมากขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการศึกษาด้านพระพุทธศาสนาของบัณฑิตวิทยาลัยสืบไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ต้องการนำเสนอในบทความนี้มี 3 ข้อ คือ

2.1 เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีและวิธีการการบริหารการศึกษาด้านพระพุทธศาสนา

2.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารการศึกษาด้านพระพุทธศาสนาของบัณฑิตวิทยาลัย

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาองค์กรในการเสริมสร้างศักยภาพการบริหารการศึกษาด้านพระพุทธศาสนาของบัณฑิตวิทยาลัย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาองค์กรในการเสริมสร้างศักยภาพการบริหารการศึกษาด้านพระพุทธศาสนาของบัณฑิตวิทยาลัยนี้การศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและในการพัฒนาบุคลากรในการเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารการศึกษาด้านพระพุทธศาสนา โดยวิธีการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary) และการศึกษาเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Work Study) ซึ่งเป็นวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Key Informant)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามความสำคัญของประเด็นที่ศึกษา โดยการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 30 รูป/คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แนวทางในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

ก. การสร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในการเสริมสร้างศักยภาพการบริหารการศึกษาด้านพระพุทธศาสนาของบัณฑิตวิทยาลัยสร้างขึ้นตามกรอบวัตถุประสงค์ของการ

วิจัยเพื่อให้ทราบถึงทัศนคติเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย ตามกรอบพันธกิจทั้ง 6 ด้าน และแนวทางการพัฒนาการบริหารการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย 1. เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ที่มงานใช้เทปวิธีอัดเสียงและสมุดโน้ตในการจดแต่ละประเด็น เพื่อให้การสัมภาษณ์เป็นไปอย่างต่อเนื่องและอยู่ในกรอบของวัตถุประสงค์ในการวิจัย

2. แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพ

ข. การสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในการเสริมสร้างศักยภาพการบริหารการศึกษาด้านพระพุทธศาสนาของบัณฑิตวิทยาลัย ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา จากนั้นกำหนดเป็นกรอบปัจจัยที่ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา 2. สร้างแบบสอบถามตามกรอบปัจจัยที่กำหนดเพื่อนำไปสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรและนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย จากนั้นนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาพร้อมทั้งรับข้อเสนอแนะ 3. ปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา 4. นำเครื่องมือที่ผ่านการแนะนำและผ่านผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้ว มาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง 5. นำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับ กลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดสอบก่อนใช้จริงว่า ข้อความที่ใช้ในแบบสอบถามสื่อภาษาได้อย่างเข้าใจถูกต้อง ตรงตามที่มิวิจัยต้องการจะสื่อหรือไม่ แล้วนำผลที่ได้มาแก้ไขและปรับปรุงให้ตรง ตามวัตถุประสงค์ต่อไป 6. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไขและนำไปปรึกษาคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อนำไปใช้เป็นแบบสอบถามชุดจริงต่อไป

3.3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

3.3.1 ขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือจากนิสิต คณาจารย์ และบุคลากรของบัณฑิตวิทยาลัยในการดำเนินการวิจัย

3.3.2 ขอสัมภาษณ์ผู้บริหาร คณาจารย์บุคลากรและนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัยด้วยการใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์และบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ด้วยเครื่องบันทึกเสียง

3.3.3 นำแบบสอบถามจำนวน 30 ชุด โดยใช้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนบุคลากรและนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยที่มิวิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3.3.4 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 30 ชุดเก็บข้อมูลได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.3.5 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และแบบสอบถามไปวิเคราะห์และประเมินผลทางสถิติ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางการวิจัยเชิงปริมาณ คือ การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโปรแกรม SPSS เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผลตามตาราง

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัยตามกรอบพันธกิจ ทั้ง 6 ด้าน โดยการทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว(One-Way ANOVA) และการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานใช้สถิติ t – test f – test

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ข้อมูลโดยการเขียนในเชิงพรรณนาเป็นการเขียนเรียงความโดยสอดแทรกความรู้สึกจากสภาพความเป็นจริงลงไปและประยุกต์เข้ากับเหตุการณ์ปัจจุบันให้ทันสมัย เข้าใจง่าย

4. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยนี้ได้ค้นพบประเด็นที่ตอบวัตถุประสงค์ดังนี้

1.แนวคิดทฤษฎีและวิธีการการบริหารการศึกษาด้านพระพุทธศาสนา พบว่า การเสริมสร้างศักยภาพการบริหารการศึกษาหรือการพัฒนาศักยภาพนั้นเป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาความสามารถหรือการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุดย่อมมีคุณภาพในการปฏิบัติงานนั้นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาศักยภาพในด้านต่างๆ เช่น ด้านการบริหารการศึกษาพระพุทธศาสนา เป็นต้น การดำเนินการสามารถรับประยุกต์ได้หลากหลายอย่างไรก็ตามวิธีกรนี้จะถูกเน้นนำไปใช้โดยการพัฒนาความร่วมมือกับชุมชนและการดำเนินการด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการในระดับต่างๆของการจัดการสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศและภูมิภาคเนื่องจากการให้ความสำคัญในกระบวนการพัฒนาศักยภาพตัวเองจากการที่บุคคลมีบทบาทในการเป็นเจ้าของท้องถิ่นและเจ้าของกระบวนการและความร่วมมือที่มีการสนับสนุนการพัฒนาการเสริมสร้างศักยภาพยังเรียกว่าการพัฒนาองค์อย่างสมบูรณ์ 1) การเสริมสร้างศักยภาพในระดับบุคคลต้องมีการพัฒนาของเงื่อนไขที่ให้ผู้เข้าร่วมแต่ละคนสร้างและเสริมสร้างความรู้ที่มีอยู่และทักษะ 2) การเสริมสร้างศักยภาพระดับสถาบัน การเสริมสร้างศักยภาพในระดับสถาบันควรมีส่วนร่วมช่วยเหลือการเสริมสร้างศักยภาพสถาบันที่มีอยู่ก่อนในประเทศกำลังพัฒนา แทนการสร้างสถาบันใหม่ 3) การเสริมสร้างศักยภาพระดับสังคม การเสริมสร้างศักยภาพในระดับสังคม บทเรียนการพัฒนาในอดีตที่สอนให้เรารู้และตระหนักว่าการพัฒนานั้นจำเป็นจะต้องให้บุคคลในพื้นที่เข้าร่วมและพัฒนา

2. ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารการศึกษาด้านพระพุทธศาสนาของบัณฑิตวิทยาลัยพบว่า ปัญหาอุปสรรคในการบริหารการศึกษาด้านการผลิตบัณฑิตมีปัญหที่เกิดขึ้นหลายประการ ยกตัวอย่าง คือ ขาดงบประมาณสนับสนุนในการศึกษาดูงานในต่างประเทศและขาดแรงจูงใจในการพัฒนาภาระงานของนิสิตกับงานประจำในหน่วยงานไม่เอื้อต่อการพัฒนาเท่าที่ควร การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นในการผลิตบัณฑิตให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ เป็นผู้ที่มีความสามารถทางวิชาชีพที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของสังคมนั้นมีปัจจัยหลายประการ ได้แก่ วิธีการสอน หลักสูตร ประสิทธิภาพของอาจารย์กิจกรรมการเรียนการสอน และองค์ประกอบอื่น

ด้านการวิจัย ปัญหาหลักในระบบการบริหารงานวิจัยของประเทศคือโครงสร้างและบทบาทขององค์กรที่เชื่อมต่องานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ไม่ต่อเนื่อง ขาดตอน และมีการทำงานที่ซ้ำซ้อนกัน และมีผลประโยชน์ทับซ้อนในการติดตาม ประเมินผล และวิเคราะห์ความคุ้มค่า รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ของโครงการวิจัยให้ความสำคัญกับตัวชี้วัดด้านกระบวนการมากกว่าผลลัพธ์ ทำให้ผลงานที่มีการนำไปใช้ประโยชน์มีจำนวนน้อย

ด้านบริการวิชาการแก่สังคมขาดการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมน้อยเกินไป และขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี ทำให้มีผลงานน้อยบุคลากรไม่เพียงพอและไม่มีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ทำให้เกิดความสับสนและจำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มการมีส่วนร่วมของคณาจารย์การส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมให้ประสานสอดคล้อง เอื้อต่อการส่งเสริม สนับสนุนกิจการคณะสงฆ์ สร้างความรู้ ความเข้าใจหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา สร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่ประชาชน จัดประชุม สัมมนา และฝึกอบรม

ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมควรมีการส่งเสริมทางด้านอาชีพให้กับนิสิตและสังคมด้วย. ขาดการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสำนักงานขาดความเสียสละการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมน้อยเกินไป และขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี ทำให้มีผลงานน้อยไม่มีการกำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และขาดเอกภาพทำให้จำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มและขาดการประเมินความสำเร็จตามตัวบ่งชี้ที่วัดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของแผนด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกำหนดผู้รับผิดชอบในการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ด้านการพัฒนาบุคลากร มีการอบรมพัฒนาบุคลากรแต่บุคลากรขาดความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตัวเอง ควรให้มีความหลากหลายในการอบรมพัฒนาศักยภาพไม่ใช่คนเดิมขาดการทำงานเป็นทีมในการพัฒนาองค์กรบุคลากรได้รับการพัฒนาความรู้ด้านภาษาต่างประเทศน้อยไปขาดแรงจูงใจในการทำงาน

ด้านการบริหารจัดการขาดการมีระบบการบริหารจัดการตามนโยบายของมหาวิทยาลัยผู้บริหารระดับสูงขาดการติดตามงานที่ชัดเจน และขาดการสื่อสารอย่างเป็นทางการเป็นระบบในการบริหารจัดการงานต่างๆทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการบริหารจัดการงานการสร้างแรงจูงใจในการทำงานของ

บุคลากรทำให้ขาดความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายขาดการมีส่วนร่วมในการทำงานในหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ

3. แนวทางการพัฒนาองค์การในการเสริมสร้างศักยภาพการบริหารการศึกษาด้านพระพุทธศาสนา พบว่า การส่งเสริมแนวทางการในการพัฒนาการศึกษาด้านพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงระบบการบริหารของบัณฑิตวิทยาลัยตามพันธกิจทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

ด้านการผลิตบัณฑิต ควรมีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเจ้าหน้าที่ทั้งประสิทธิภาพในการทำงานและงานบริการรวมถึงเพิ่มอัตรากำลังให้เพียงพอกับความต้องการมีการเพิ่มอัตรากำลัง โดยเฉพาะผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละสาขา และมีการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและบุคลิกภาพความเป็นกัลยาณมิตรจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอมีการกำหนดแผนงานโครงการที่ชัดเจนมีการจัดทำบัญชีแนวปฏิบัติและผู้รับผิดชอบงานแต่ละงานอย่างชัดเจน ผสมผสานตามแนวทางพระพุทธศาสนา นำสู่การบริหารงานแบบมีอาชีพ สร้างระบบบริการที่รวดเร็ว เช่น การลงทะเบียน ทางอินเทอร์เน็ตและเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่มากขึ้นในการเผยแพร่ผลงานของบัณฑิตที่ประสบความสำเร็จเพื่อสร้างโอกาสและแรงผลักดันแก่นิสิตที่

ด้านการวิจัยแนวทางในการพัฒนาการบริหารการศึกษาด้านพระพุทธศาสนาของบัณฑิตวิทยาลัยตามแนวทางพันธกิจด้านการวิจัยควรจัดหาแหล่งสนับสนุนทุนวิจัยและข้อมูลข่าวสารด้านการวิจัยรวมถึงแหล่งข้อมูลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศให้แก่นิสิตมากขึ้นมีการส่งเสริมการทำวิจัยโดยกำหนดนโยบายเกณฑ์การเสนอโครงการเพื่อขอรับทุนวิจัยที่เป็นรูปธรรมและประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงรวมถึงสร้างแรงจูงใจในการทำวิจัยมีการจัดกระบวนการสรรหาแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์-ดุษฎีนิพนธ์ที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละศาสตร์อย่างมีมาตรฐาน

ด้านบริการวิชาการแก่สังคมแนวทางในการพัฒนาการบริหารการศึกษาด้านพระพุทธศาสนาของบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยตามแนวทางพันธกิจด้านการวิจัยเพิ่มช่องทางการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยและบุคลากรที่มีความพร้อมด้วยระบบที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมให้ทั่วถึงและหลากหลายมากขึ้นเปิดโอกาสให้อาจารย์ นิสิต และภาคประชาชนได้มีโอกาสในการบริการวิชาการแก่สังคมตามความถนัดให้มากขึ้นทั้งด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนา เช่น จัดนิทรรศการเผยแพร่องค์ความรู้กิจกรรมเผยแพร่พระพุทธศาสนาตามสื่อต่าง ๆ

ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมแนวทางในการพัฒนาการบริหารการศึกษาด้านพระพุทธศาสนาของบัณฑิตวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยตามแนวทางพันธกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมีการจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้น และกำหนดบุคลากรรับผิดชอบชัดเจนจัดกิจกรรมส่งเสริมทั้งเชิงอนุรักษ์และเชิงประยุกต์ในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอเช่น เรื่องการแต่งกายที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทยมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมให้ทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

ด้านการพัฒนาบุคลากรแนวทางในการพัฒนาการบริหารการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ตามแนวทางพันธกิจด้านการพัฒนาบุคลากรจัดสรรงบประมาณในการส่งเสริมบุคลากรเพื่อสร้างความมั่นคงในการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงแก่องค์กรเตรียมพร้อมในการปฏิบัติงานของบุคลากรสร้างแรงจูงใจในการทำงานมีการสนับสนุนในการพัฒนาองค์ความรู้ให้มีประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มกระบวนการในการมีส่วนร่วมขององค์กรทำงานเป็นทีมและมีระบบในการบริหารจัดการ

ด้านการบริหารจัดการแนวทางในการพัฒนาการบริหารการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยตามแนวทางพันธกิจด้านการบริหารจัดการผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์กว้างไกลในการบริหารจัดการให้ความสำคัญกับบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมีศักยภาพและประสิทธิภาพในการทำงานและให้การสนับสนุนส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงานมากขึ้นมีการส่งเสริมหลักนิติธรรม ให้กับบุคลากรในองค์กรและคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพผู้บริหารได้ศึกษากฎหมายในการบริหารองค์กรเป็นอย่างดี

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิต พบว่า ความคิดเห็นผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตของบัณฑิตวิทยาลัยเกี่ยวกับพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง 4.15 อยู่ในระดับ มาก จากการวิเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องกับข้อมูลจริงแสดงว่าพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตนี้หลักสูตรส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้กับบัณฑิตที่เป็นผู้นำในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่สังคม การเข้ามาศึกษาที่บัณฑิตวิทยาลัยทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ พระพุทธศาสนามากขึ้น, สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ และการเข้ามาศึกษาที่บัณฑิตวิทยาลัยทำให้ท่านประพฤติตนอยู่ภายในกรอบของพระพุทธศาสนา อย่างเคร่งครัด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพันธกิจด้านการวิจัยและพัฒนา พบว่า ความคิดเห็นผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตของบัณฑิตวิทยาลัยเกี่ยวกับพันธกิจด้านการวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง 3.86 อยู่ในระดับ มาก จากการวิเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องกับข้อมูลจริงแสดงว่าพันธกิจด้านการวิจัยและพัฒนา นี้ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตสามารถนำกระบวนการวิจัยทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในอนาคตและสามารถนำความรู้ด้านการวิจัยที่ได้รับไปพัฒนาเพื่อสร้างผลงานทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนาและสามารถวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมและนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยใช้กรอบแนวคิดทางพระพุทธศาสนาได้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพันธกิจด้านการวิจัยและพัฒนา พบว่า ความคิดเห็นผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตของบัณฑิตวิทยาลัยเกี่ยวกับพันธกิจด้านการส่งเสริมพระพุทธศาสนา

และบริการวิชาการแก่สังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง 3.54 อยู่ในระดับ มาก จากการวิเคราะห์ ข้อมูลสอดคล้องกับข้อมูลจริงที่แสดงว่าพันธกิจด้านการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการ แก่สังคมนี้ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตสามารถนำสื่อนวัตกรรมมาใช้ ในการเผยแพร่ พระพุทธศาสนาได้อย่างเหมาะสมในการให้บริการแก่ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการจัด ประชุมสัมมนาเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางพระพุทธศาสนาของบัณฑิตวิทยาลัยได้รับความรู้ความเข้าใจ เพิ่มเติมจากการจัดประชุมสัมมนาเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางพระพุทธศาสนาของบัณฑิตวิทยาลัยและ บัณฑิตวิทยาลัยสามารถนำสื่อนวัตกรรมมาใช้ในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาได้อย่างเหมาะสม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพันธกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม พบว่า ความคิดเห็น ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตของบัณฑิตวิทยาลัยเกี่ยวกับพันธกิจด้านทำนุบำรุง ศิลปะวัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง 3.55 อยู่ในระดับ มาก จากการวิเคราะห์ข้อมูล สอดคล้องกับข้อมูลจริงที่แสดงว่าพันธกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมนี้ มีการจัดกิจกรรม เสริมสร้างการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมให้กับชุมชนและ สังคมและหลักสูตรที่บัณฑิตวิทยาลัยจัดการเรียนการสอนส่งเสริมการเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมเป็น แหล่งการเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมที่ก่อให้เกิดความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พันธกิจด้านการพัฒนาบุคลากร พบว่า ความคิดเห็นผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตของบัณฑิตวิทยาลัยเกี่ยวกับพันธกิจด้านการพัฒนาบุคลากร โดย ภาพรวมอยู่ในระดับสูง 3.47 อยู่ในระดับ มาก จากการวิเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องกับข้อมูลจริงที่ แสดงว่าพันธกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมนี้ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตมีพัฒนาและ เสริมสร้างความสุขในการปฏิบัติงานและจิตอาสาแก่บุคลากรมีความเอื้ออาทรต่อการปฏิบัติงานให้ ประสบความสำเร็จ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพันธกิจด้านการบริหารจัดการ พบว่า ความคิดเห็นผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตของบัณฑิตวิทยาลัยเกี่ยวกับพันธกิจด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับสูง 3.41 อยู่ในระดับ มาก จากการวิเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องกับข้อมูลจริงที่แสดงว่าพันธ กิจด้านการบริหารจัดการนี้ ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการกิจกรรมการบริหารจัดการบัณฑิตศึกษา ร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือในระดับชาติและนานาชาติอย่างต่อเนื่องมีการบริหารตามหลักธรรมภิ บาลผู้บริหารใช้เป็นหลักในการส่งเสริมและพัฒนาองค์อย่างต่อเนื่อง

6. สรุป

จากการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารการศึกษาด้าน พระพุทธศาสนาของบัณฑิตวิทยาลัย ตามกรอบพันธกิจทั้ง 6 ด้าน และการศึกษาปัญหาอุปสรรค และแนวทางการพัฒนาการบริหารการศึกษาด้านพระพุทธศาสนาของบัณฑิตวิทยาลัย โดยการ สัมภาษณ์ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตของบัณฑิตวิทยาลัย จำนวน 30 รูป/คน ในประเด็น

หลัก ๆ คือยุทธศาสตร์การบริหารการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย ยึดถือตามเอกลักษณ์อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ทั้งการบริการวิชาการพระพุทธศาสนาแก่สังคม และการผลิตบัณฑิต ภายใต้กรอบภารกิจหลักทั้ง 6 ด้าน ของมหาวิทยาลัย ดังนี้ ด้านการผลิตบัณฑิต คือ ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและมีจิตใจที่ติงามเป็นบัณฑิตที่เก่งงานและเก่งคน, ด้านการวิจัย คือ ส่งเสริมการทำวิจัยทั้งนิสิตและคณาจารย์, ด้านการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม คือ จัดการประชุมสัมมนาเพื่อเผยแพร่ความรู้ แก่สังคมอย่างต่อเนื่องและด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม คือ จัดกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง แนวทางการบริหารการศึกษาด้านพระพุทธศาสนา จึงมุ่งเน้นที่การกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารการศึกษาภายใต้การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมและสร้างความเชื่อถือให้เกิดขึ้นในสังคม เพื่อพัฒนาโครงสร้างของการศึกษาให้มีมาตรฐานโดยการส่งเสริมคนเก่ง คนดี ให้มีความก้าวหน้า เพื่อพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. **ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก.** (ลงวันที่ 19 สิงหาคม 2542).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงานกฤษฎีกา, **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544).** กรุงเทพมหานคร : อรรถพลการพิมพ์, 2539.
- ทองดี ศรีตระการ. การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์** ปี 2562.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา(สกศ.). กระทรวงศึกษาธิการ. รายงานประจำปี 2554 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กรุงเทพมหานคร : **สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา**, 2555.
- พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540. **ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 114 ตอนที่ 51 ก.** ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2540.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, หลักสูตรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, [ออนไลน์] แหล่งข้อมูล : <http://www.mcu.ac.th/site/curriculum.php>, (เข้าถึงเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2555).
- บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, **แผนบริหารความเสี่ยงของส่วนงานบัณฑิตวิทยาลัย** ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 และ 2552.
- เกษม วัฒนชัย. “ธรรมนูญการศึกษาระดับอุดมศึกษา.” รายงานการปฏิรูปการศึกษาไทย, 15 เมษายน 2546.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.** กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดไทยรายวันการพิมพ์, 2551.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา, **กระทรวงศึกษาธิการ**, คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติ

บุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.